

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
«**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΓΙΟΙ**»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapistoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 2014. Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Του Ἁγίου Μεταλομάρτυρος καί ἱαματικῆς Παντελεήμονος.

Ἔτος 7^ον Τεύχος 305

Κυριακή Ζ' Ματθαίου

Τη σημασία της πίστεως στη ζωή μας έρχεται να μας τονίσει ακόμα μία φορά η αγία μας Εκκλησία, μέσα από την περικοπή του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου, την οποία ακούσαμε κατά τη σημερινή Θεία Λειτουργία. Ακολούθησαν τον Ιησού στο δρόμο δύο τυφλοί, μας διηγείται ο ευαγγελιστής, φωνάζοντας “ελέησέ μας, υιέ του Δαβίδ”. Και μόλις έφτασαν στο σπίτι, τους ρωτά: “Πιστεύετε ότι έχω τη δύναμη να κάνω αυτό που ζητάτε;” -”Ναί, Κύριε”, του απαντούν, κι Εκείνος άγγιξε τα μάτια τους λέγοντας “ας γίνει σύμφωνα με την πίστη σας”. Αμέσως οι τυφλοί θεραπεύτηκαν, και ο Κύριος τους συνέστησε με αυστηρό τόνο κανείς να μη μάθει για το θαύμα αυτό. Εκείνοι όμως, Τον εξυμνούσαν σε όλη την περιοχή. Στη συνέχεια, έφεραν στον Ιησού έναν άνθρωπο βουβό και δαιμονισμένο. Και μόλις ο Κύριος έδιωξε το δαιμόνιο, αμέσως μίλησε ο άνθρωπος εκείνος, ενώ ο κόσμος θαύμαζε και έλεγε: “τέτοια θαύματα ουδέποτε έγιναν στο Ισραήλ”. Οι Φαρισαίοι πάλι έλεγαν ότι βγάζει τα δαιμόνια στο όνομα του άρχοντα των δαιμονίων. Ωστόσο ο Χριστός, συνέχισε να περιοδεύει στις πόλεις και τα χωριά, κηρύσσοντας το ευαγγέλιο της Βασιλείας του Θεού, και θεραπεύοντας κάθε ασθένεια του λαού.

Τη σημασία της πίστεως για την πνευματική μας ζωή αλλά και για την πραγματοποίηση κάθε θαύματος και κάθε αιτήματός μας προς τον Θεό, τονίζει και σήμερα η πιο πάνω διήγηση. “Σύμφωνα με την πίστη σας ας γίνει”, λέει ο Χριστός, θέλοντας να δείξει σε όλους ότι για να πραγματοποιηθεί το θαύμα, είναι απαραίτητο να γίνει το προσωπικό μας θαύμα μέσα στην καρδιά μας, η απόκτηση δηλαδή της πίστεως, που δεν είναι άλλο από την υπέρβαση του ορθολογισμού και του υλικού τρόπου θεώρησης των πραγμάτων. Ακόμη, μέσα από τα δύο θαύματα που ακούσαμε σήμερα, υπογραμμίζεται για άλλη μια φορά το γεγονός ότι ο Ιησούς Χριστός είναι ο ιατρός των ψυχών και των σωμάτων μας, ότι ο Θεός βλέπει τον άνθρωπο ως ψυχοσωματική οντότητα και επιτελεί το θαύμα με γνώμονα την σωτηρία του ανθρώπου. Δεν θα σταθούμε όμως άλλο σε αυτά τα σημεία, καθότι επανειλημμένως τονίστηκε τις προηγούμενες Κυριακές.

Εκείνο ωστόσο που ξεχωρίζει στη σημερινή περικοπή, είναι ότι ο Χριστός, με αυστηρό τόνο, λέει στους θεραπευμένους τυφλούς να μη πουν σε κανένα για το θαύμα που τους έκανε. Άσχετα από την παρακοή που οι ίδιοι επέδειξαν, η σημασία της επισήμανσης αυτής από τον ευαγγελιστή Ματθαίο είναι πολύ σημαντική για την πνευματική μας ζωή. Ο Χριστός, όπως είπαμε, τελεί το θαύμα με κύριο γνώμονα την ψυχική, την πνευματική μας υγεία. Το θαύμα δηλαδή αποτελεί υπόθεση

σωτηριολογική, η οποία αφορά τον Θεό, που το επιτελεί, και τον άνθρωπο που δέχεται τη συγκεκριμένη ευεργεσία. Εκείνο που οφείλει σε κάθε περίπτωση ο πιστός, ειδικά στην περίπτωση του θαύματος, είναι να δοξολογήσει τον Θεό, να Τον ευχαριστήσει μέσα από όλη την καρδιά του, να συναισθανθεί το μεγαλείο του Θεού και να οδηγηθεί σε μεγαλύτερη μετάνοια, προσευχή και κοινωνία με τον Θεό.

Ο Θεός δεν επιτελεί το θαύμα για να διαφημίσει την θεότητά Του, δεν έχει ανάγκη διαφήμισης. Άλλωστε, οι άνθρωποι που δεν πιστεύουν στη δύναμη του Θεού, όσα θαύματα και αν γίνουν μπροστά στα μάτια τους, θα συνεχίσουν να είναι άπιστοι και να αμφισβητούν τα πάντα, όπως οι Φαρισαίοι της σημερινής περικοπής. Αυτό συμβαίνει γιατί η πίστη προς τον Θεό δεν είναι αποτέλεσμα πειθούς, αλλά αποτελεί υπέρβαση του ορθολογιστικού τρόπου θεώρησης των πραγμάτων. Επομένως, όσα θαύματα και να διηγηθούμε σε ανθρώπους που αμφισβητούν τον Θεό, δεν πρόκειται εκείνοι να ωφεληθούν, αλλά μάλλον θα χλευάσουν και τη δική μας πίστη.

Επίσης, ζητά ο Κύριος να μη διαφημίζεται το θαύμα, επειδή μια τέτοια κίνηση ενδέχεται να καλλιεργήσει στην καρδιά μας τάσεις υπερηφάνειας, ότι δηλαδή εμείς υπερέχουμε των άλλων ανθρώπων. Στην περίπτωση αυτή το αποτέλεσμα είναι αντίθετο από το θέλημα του Θεού, καθώς οδηγούμαστε στο βάραθρο της αυτοδικαίωσης, δηλαδή του εγωισμού. Αν νιώθουμε ευεργετημένοι από τον Θεό, αυτό δεν πρέπει να αποτελεί αφορμή για καύχηση, ότι δήθεν ο Θεός μάς εισακούει επειδή είμαστε άξιοι για κάτι τέτοιο, αλλά μάλλον οφείλουμε να αισθανόμαστε περισσότερο ασθενείς πνευματικά. Ο Θεός δηλαδή επεμβαίνει στη ζωή μας, επειδή μόνοι μας δεν έχουμε τη δύναμη ή την ικανότητα να σώσουμε τον εαυτό μας.

Αν, όταν τύχει να μας θεραπεύσει κάποιος γιατρός, δεν περιαιτολογούμε και δεν το θεωρούμε προσωπικό μας επίτευγμα, αλλά μάλλον προσέχουμε την υγεία μας και ακολουθούμε τις συμβουλές του, άλλο τόσο οφείλουμε να είμαστε ταπεινοί, αν ποτέ ο Θεός κάνει σε εμάς κάποιο θαύμα, και ακόμη περισσότερο οφείλουμε να προσπαθούμε για την πνευματική μας υγεία.

π. Χερουβεΐμ Βελέτζας

Βίος του Αγίου Παντελεήμονα του Ιαματικού και Μεγαλομάρτυρα

Γονείς του ήταν ο Ευστόργιος και η Ευβούλη, ένα από τα πλούσια αντρόγυνα της Νικομήδειας, καθόσον ο άντρας ήταν μέλος της Συγκλήτου. Ήταν όμως ο Ευστόργιος ειδωολάτρης. Αντίθετα η γυναίκα του Ευβούλη άνηκε στη χριστιανική κοινότητα της Νικομήδειας. Από αυτό λοιπόν το αντρόγυνο του ειδωολάτρη Ευστόργιου και της πιστής χριστιανής Ευβούλης γεννήθηκε ο Παντολέων. Όπως ήταν φυσικό, η μεν μητέρα του από πολύ ενωρίς έσπειρε στην εύπλαστη ψυχή και στο νου του παιδιού της τα σπέρματα της χριστιανικής πίστης και ζωής, ο δε πατέρας προσπάθησε να του εμφυσήσει τη λατρεία των ειδώλων. Η μητέρα του τον άφησε ορφανό, αφού έφυγε ενωρίς από την παρούσα ζωή.

Ο Παντολέων μαθήτευσε κοντά στον Ευφρόσυνο, πού ήταν ο πιο διακεκριμένος γιατρός της Νικομήδειας και προσωπικός γιατρός του αυτοκράτορα. Ο αυτοκράτορας βλέποντας τα σπάνια προσόντα του νεαρού Παντολέοντα, υπέδειξε στον Ευφρόσυνο να του διδάξει την ιατρικήν πάσαν, προκειμένου αργότερα να τον προσλάβει ως γιατρό εις τα βασίλεια.

Στην αυγή του 4ου αιώνα ο Διοκλητιανός εξαπέλυσε τον σφοδρότερο ίσως διωγμό εναντίον του Χριστιανισμού. Μέσα σ' αυτό το φοβερό από κάθε άποψη κλίμα άσκησε την ιατρική του τέχνη ο νεαρός ακόμα ιατρός Παντολέων. Θλιβόταν πραγματικά η ψυχή του καθώς

έβλεπε να διώκονται τόσο ανελήτητα οι χριστιανοί. Και η χάρη του Θεού οδήγησε τα βήματά του στη γνωριμία με τρία πρόσωπα, πού επρόκειτο να ασκήσουν σημαντική επίδραση επάνω του. Παρόλο ότι ο Παντολέον δεν εγνώριζε την ύπαρξη του Ερμόλαου, δεν συνέβαινε το ίδιο και με τον ιερέα του Υψίστου. Διότι ο ιερέας είχε υπόψη του τα σχετικά με τον ταλαντούχο νέο γιατρό, πού προοριζόταν και για γιατρός των ανακτόρων. Του είχε κάνει εντύπωση η σεμνότητα του και η αγάπη προς τους έχοντες ανάγκη συνανθρώπους του. Έτσι, όταν μία μέρα έτυχε εκείνον να περνάει έξω από το σπίτι στο οποίο κρυβόταν, χωρίς να διστάσει, κινούμενος από θεία έμπνευση, έστειλε και προσκάλεσε τον Παντολέοντα να επισκεφθεί όσους κρύβονταν μαζί με τον ίδιο στην οικία εκείνη. Τα γεμάτα αγάπη και χριστιανική σοφία λόγια του Ερμόλαου δεν άργησαν να ηχήσουν λυτρωτικά στην καρδιά του Παντολέοντα. Τόσο την πρώτη αυτή φορά όσο και κατά τις επισκέψεις πού ακολούθησαν, ο Ερμόλαος κατήχησε τον Παντολέοντα στη χριστιανική πίστη.

Ο Παντολέον ζήτησε το θείο Βάπτισμα και ο Ερμόλαος αφού άκουσε από το στόμα του την ομολογία πίστεως, προχώρησε στη βάπτισή του. Μη θέλοντας μάλιστα να τον συνδέει τίποτα με τα παλαιά, άλλαξε και το όνομά του και αντί Παντολέον ονομάστηκε έκτοτε Παντελεήμων. Κοντά στους τρεις ιερείς, πού παρέμεναν κρυμμένοι, έμεινε μετά τη βάπτισή του ο Παντελεήμων για επτά ημέρες. Την όγδοη επέστρεψε στο πατρικό σπίτι, νέος πλέον άνθρωπος κατά την ψυχή.

Και ενώ η βάπτισή του κρατήθηκε για ένα διάστημα μυστική από τους εθνικούς, ακόμα και από τον ίδιο τον πατέρα του, ο Παντελεήμων φλεγόταν από τον ιερό πόθο να γίνει και τοις άλλοις του μυστηρίου διδάσκαλος. Φυσικά, πρώτιστα ενδιαφέρθηκε για τον πατέρα του Ευστόργιο. Ο Παντελεήμων προσευχόταν και δόξαζε τον Θεό, καθώς διαπίστωνε ότι διορθωνόταν σταδιακά «η πατρική πλάνη», ψυχραινόταν η πίστη του Ευστόργιου προς τα είδωλα, αραίωναν οι θυσίες στους ψεύτικους θεούς. Ο πατέρας του Παντελεήμονα δέχεται το χριστιανικό βάπτισμα, χάρη στην προσπάθεια του γιου του. Και πολύ σύντομα κλήθηκε να συναντήσει τη γυναίκα του στον ουρανό.

Μετά το θάνατο του πατέρα του ο Παντελεήμων έμεινε κληρονόμος μεγάλης κινητής και ακίνητης περιουσίας. Απελευθέρωσε τους δούλους πού είχε ο πατέρας του, αφού τους χάρισε ένα μέρος της περιουσίας του η οποία είχε αποκτηθεί χάρη και στη δική τους εργασία, προκειμένου να ζήσουν με αξιοπρέπεια. Τα δε υπόλοιπα «χειρές είχαν πενήτων», τα μοίρασε στα χέρια των φτωχών της Νικομήδειας, δηλαδή σε γέροντες, χήρες, ορφανά, αρρώστους, εγκαταλειμμένους.

Ο Παντελεήμων πρόσφερε τις ιατρικές του γνώσεις και υπηρεσίες κυρίως στους φτωχούς και τους ανήμπορους, χωρίς καμία αμοιβή. Το μόνο πού ζητούσε από τους θεραπευόμενους ήταν να πιστέψουν στον Ιησού Χριστό για να σωθούν αιώνια. Όταν μάλιστα συνέβαινε να κάνει καλά και κάποιους πλουσίους κι εκείνοι του πρόσφεραν μεγάλες αμοιβές, τους έλεγε· «αυτά πού υποσχθήκατε να δώσετε σ' εμένα, πηγαίνετε να τα δώσετε στους φτωχούς». Επιβραβεύοντας ο Θεός την όλη βιοτή, τη φιλόανθρωπη και ανάργυρη δράση του Παντελεήμονα, τον προίκισε με τη χάρη να ενεργεί διάφορα θαύματα, πού έγιναν σταδιακά γνωστά στη Νικομήδεια, προκαλώντας το θαυμασμό των απλών ανθρώπων και την οργή των ειδωλολατρών. Ανάμεσα στα θαύματα περιλαμβάνονται η ανάσταση ενός παιδιού πού είχε πεθάνει μετά από τσίμπημα έχιδνας, η θεραπεία ενός τυφλού και ενός άλλου πού ήταν παράλυτος.

Η χωρίς αμοιβή άσκηση της ιατρικής εκ μέρους του Αναργύρου Παντελεήμονος κίνησε το φθόνο των άλλων γιατρών της Νικομήδειας. Ιδιαίτερα τους ενοχλούσε το γεγονός ότι εκείνος με τη χάρη του «ιατρού των ψυχών και των σωμάτων» Χριστού θαυματουργούσε σε δύσκολες περιπτώσεις, ενώ οι ίδιοι παρά την επίκληση των θεών τους τίποτα δεν κατάφερναν. Ο φθόνος τους λοιπόν τους ώθησε στο να καταγγείλουν στον αυτοκράτορα ότι ο ευνοούμενος του και μελλοντικός μετά τον Ευφρόσυνο γιατρός των ανακτόρων, είναι χριστιανός. Έτσι έδωσε διαταγή ο Διοκλητιανός να συλλάβουν τον Παντελεήμονα. Με υποσχέσεις και καλοπιιάσματα θέλησε να δελεάσει τον Παντελεήμονα, ώστε να απαρνηθεί τη χριστιανική του πίστη και να

θυσιάσει στα είδωλα. Φυσικά τον ρώτησε για να μάθει από ποιόν κατηχήθηκε στη χριστιανική πίστη. Ο Παντελεήμων, «μη ειδώς ψεύσασθαι» απάντησε λέγοντας «από τον Ερμόλαο». Οι στρατιώτες του αυτοκράτορα έλαβαν επείγουσα εντολή, συνέλαβαν τον Ερμόλαο μαζί με τους Έρμιππο και Ερμοκράτη, και όταν και οι τρεις «παρρησία τον Χριστόν εκήρυξαν», δέχτηκαν τον διά του ξίφους θάνατο. (Η μνήμη τους στις 26 Ιουλίου). Η γεμάτη παρρησία απάντηση του γενναίου ομολογητή του Χριστού στις υποσχέσεις είχε ως περιεχόμενο και στόχο να πείσει τον αυτοκράτορα ότι ενώ οι δικοί του θεοί ως ψεύτικοι είναι εντελώς αδύνατοι, ο δικός του Θεός είναι παντοδύναμος. Αν μάλιστα ήθελε να το διαπιστώσει και στην πράξη θα μπορούσε να κάνει μία δοκιμή, πρόκληση την οποία ο αυτοκράτορας αποδέχτηκε.

Ο αυτοκράτορας διέταξε να φέρουν ενώπιον του έναν παράλυτο άνθρωπο και Πρόσταξε στους ιερείς των ειδώλων να τον θεραπεύσουν, επικαλούμενοι τους θεούς τους. Εκείνοι προσπάθησαν, ικέτευσαν, επικαλέστηκαν. Πλην ματαιώς, αφού τα είδωλα των εθνικών ήταν άφωνα και κουφά! Στη συνέχεια ο Διοκλητιανός ζήτησε από τον Παντελεήμονα να επικαλεστεί το Θεό στον οποίο πίστευε και να θεραπεύσει τον παραλυτικό. Ο Ιησούς Χριστός, διά των πρεσβειών του Παντελεήμονα, θεράπευσε τον παράλυτο, προς μεγάλη ικανοποίηση και θαυμασμό πολλών παρισταμένων, φθόνο των άλλων ειδωλολατρών γιατρών και προβληματισμό του αυτοκράτορα. Όμως ο αυτοκράτορας με κολακείες και καλοπιάσματα προσπάθησε να μεταπείσει τον Παντελεήμονα, αλλά όταν είδε πως ομολογεί την χριστιανική του πίστη έδωσε εντολή για τα μαρτύρια του.

Κατά πρώτον τον κρέμασαν σ' ένα ξύλο και ενώ με σιδερένια νύχια καταξέσχισαν το σώμα του, με αναμμένες λαμπάδες του έκαιγαν τα πλευρά, προκαλώντας αβάσταχτους πόνους. Όμως εκείνος υπέμενε με καρτερία διότι προσευχόταν με υψωμένα τα μάτια του στον ουρανό, απ' όπου αντλούσε τη δύναμη για να βαστάσει με θάρρος το μαρτύριο. Στη συνέχεια ο Διοκλητιανός διέταξε να λειώσουν σ' ένα μεγάλο καζάνι μόλυβδο κι ενώ οι δήμιοι θα τροφοδοτούσαν αδιάκοπα με ξύλα τη φωτιά, να ρίξουν μέσα στο λειωμένο μέταλλο τον Παντελεήμονα. Καθώς οδηγούσαν το μεγαλομάρτυρα στη νέα αυτή δοκιμασία, εκείνος εύρισκε καταφυγή στην προσευχή, πού ήταν ικανή «να σβήσει το καζάνι και να προκαλέσει θαυμαστή αναψυχή». Ο μεγαλομάρτυς Παντελεήμων είχε ολοφάνερη σε όλους τη θεία προστασία, αλλά και ο αδίστακτος τύραννος διέθετε τόση μανία και μίσος κατά του γενναίου αθλητή, πού έδωσε αμέσως εντολή να ριχτεί στη θάλασσα. Οι δήμιοι κρέμασαν από τον τράχηλο του μεγαλομάρτυρα μια βαριά πέτρα και τον πέταξαν στη θάλασσα της Νικομήδειας. Ο Θεός με θαυμαστό τρόπο τον ελευθέρωσε από τη βαριά πέτρα, προς έκπληξη δε και θαυμασμό των παρισταμένων τον είδαν να βγαίνει στην επιφάνεια και σε λίγο να περπατάει στην παραλία! Πολλοί βλέποντας αυτό πίστεψαν στον Χριστό. Έτσι λοιπόν έδωσε νέα εντολή: Να ριχτεί ο άκαμπτος χριστιανός στα άγρια θηρία. Τα πεινασμένα ζώα αντί να ορμήσουν και να τον κατασπαράξουν, στάθηκαν σε μικρή απόσταση απ' αυτόν και τον κοίταξαν ήρεμα. Ο Διοκλητιανός δίνει εντολή να οδηγηθεί ο μεγαλομάρτυς στη φυλακή, όπου οι δήμιοι τον υπέβαλαν στο μαρτύριο του τροχού, χωρίς όμως αποτέλεσμα, αφού αυτός αποδεικνυόταν «και πάσης πέτρας στερρότερος». Τέλος ο αυτοκράτορας έδωσε την τελική απόφαση: Να αποκεφαλίσουν τον Παντελεήμονα με ξίφος. Έτσι οι δήμιοι οδήγησαν το γενναίο ομολογητή και μάρτυρα του Χριστού έξω από την πόλη της Νικομήδειας. Στη διαδρομή αυτή εκείνος δεν έπαψε να προσεύχεται, ν' απαγγέλει στίχους ψαλμικούς. Όταν έφτασαν στο σημείο του μαρτυρίου, ο Παντελεήμων έσκυψε τον αυχένα για να δεχθεί τον διά ξίφους θάνατο. «Του έκοψαν το ιερό κεφάλι, λένε όμως ότι έτρεξε γάλα αντί για αίμα. Νομίζω δε πώς αυτό είναι απόδειξη της καθαρότητας και της φωτεινότητας της ψυχής του» (Νικήτας ο Παφλαγών). Οι διωκόμενοι χριστιανοί της Νικομήδειας παρέλαβαν τη σορό του μεγαλομάρτυρα και την ενταφίασαν με κάθε τιμή στο σημείο εκείνο, όπου αργότερα ιδρύθηκε επ' ονόματι του μοναστήρι.